

**МІНІСТЕРСТВО УКРАЇНИ
З ПИТАНЬ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ
ТА У СПРАВАХ ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ
ВІД НАСЛІДКІВ ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ КАТАСТРОФИ**

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ**

ФАКУЛЬТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

**КАФЕДРА УПРАВЛІННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ
У СФЕРІ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ**

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

**Збірник матеріалів круглого столу
9 квітня 2010 року**

Харків 2010

Лобсєв Д.В., Пасиєниченко Б.В. Професійно важливі якості керівника аварійно-рятувального формування МНС України як умова ефективної діяльності при ліквідації надзвичайних ситуацій	37
Ляшевська О.І. Щодо удосконалення комплексу заходів управління	40
Міхневич О.А. Підвищення рівня техногенної безпеки об'єктів нафтохімічної промисловості	42
Муєєнко І.І., Крамаренко О.Б. Проблеми національної безпеки: сучасні тенденції розвитку методів і технічних засобів боротьби з тероризмом	44
Неклягонський І.М., Побережний А.А. Один з наукових підходів щодо вирішення проблеми розробки ефективного механізму взаємодії відповідних ланок територіальних підсистем запобігання і регулювання на надзвичайній ситуації техногенного і природного характеру	49
Новіков С.Д. Використання СФД України під час ліквідації надзвичайних ситуацій на об'єктах міністерства оборони	51
Приходько Р.В., Кудлік Р.В., Сєліхов Д.Ю. Сутність концепції захисту населення і територій у випадку загрози і виникнення надзвичайних ситуацій	52
Рашикевич Д.С. Удосконалення діяльності оперативно-рятувальних підрозділів МНС шляхом моделювання	56
Рашикевич С.А. Компетентність керівника – запорука ефективної діяльності підрозділу МНС	59
Рогозин А.С., Масляник С.М. Установлення зв'язи между показателями стохастического характера	61
Рогозин А.С., Трємбач І.В., Рашикевич Д.С. Моделювання процесу інформування населення	63
Соболев О.М., Кєрєвинов О.В., Фєлюк Я.І. Основні завдання по удосконаленню системи управління протипожежним захистом на арсеналах боєприпасів	65
Соболев О.М., Марчук Т.Д., Халиглова Н.Н. До питання вдосконалення процесу становлення молодого фахівця та оволодіння ним вибраною професією	67

Соболев О.М., Тур О.М., Кожанов Є.І. Проблемні питання діяльності сектору НПД розділяньєського РВ ГУ МНС України в Одеській області	70
Сознік О.П., Горностаєль С.А. Аналіз результатів моделювання процесів біологічного очищення стічних вод	72
Ушкальов В.В., Григоренко А.М. Досягнення міжособистісної сумісності як чинник підвищення ефективності управління у підрозділах сфери цивільного захисту	74
Фєлюк І.Б. Вдосконалення протипожежного захисту складів боєприпасів та вибухових речовин	76
Шароваєтова О.П. Створення безпечних умов життєдіяльності населення та функціонування об'єктів економіки	78
Шєвченко Р.І. Аналіз ефективності підготовки та стійкості управлінців системи МНС з формування довгострокових протгнєзів в умовах кризових ситуацій	81

Секція економіки

Альбошич О.В. Розвиток економічних аспектів діяльності органів і підрозділів цивільного захисту як напрямок підвищення його ефективності	86
Вєсєленко В.П., Акєєнов І.В. Економічне обгрунтування доцільності забезпечення потребностей військ власними зусиллями	88
Гончаренко Н.Г. Необхідність та особливості внутрішнього аудиту внутрішніх військ	90
Григоренко Н.В. Оцінка ефективності технічних засобів та організаційних заходів щодо забезпечення пожежної безпеки	91
Наученко М.О., Дубініна О.В. Розробка альтернативних стратегій управління підприємством в умовах кризи	93
Нєстеренко О.М., Боряков О.В. Національна конкурентоспроможність	96
Нєстеренко О.М., Клименко Н.В. Міжнародна зустрічна торгівля	98

НЕОБХІДНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ ВНУТРІШНІХ ВІЙСЬК

На сьогоднішній день проводяться бурхливі дискусії з приводу посилення контролю з використанням бюджетних коштів. Контроль за їх використанням покладено на головне контрольно-ревізійне управління. В світлі виконання поставлених завдань в грудні 2005 року КРУ було розроблено методичні рекомендації щодо проведення органами державної контрольно-ревізійної служби аудиту ефективності виконання бюджетної програми [1].

Зокрема в розділі 1 «Загальні положення» сказано, «Методичні рекомендації щодо проведення органами державної контрольно-ревізійної служби аудиту ефективності виконання бюджетної програми...».

Також в цьому розділі визначено «Аудит ефективності - це форма контролю, яка спрямована на визначення ефективності використання бюджетних коштів для реалізації запланованих цілей та встановлення факторів, які цьому перешкоджають. Аудит ефективності здійснюється з метою розроблення обґрунтованих пропозицій щодо підвищення ефективності використання коштів державного та місцевих бюджетів у процесі виконання бюджетних програм».

Оскільки діяльність внутрішніх військ напружується пов'язана з використанням бюджетних коштів особливу увагу необхідно приділити доцільності використання цих коштів. Крім того в цих уставах постійно проводяться зовнішні перевірки КРУ, а отже для посилення контролю використання коштів, вважаємо за необхідне проведення внутрішнього аудиту.

Аудиторська діяльність припускає вироблення політики по уникненню можливих ризиків в організації роботи, контролю її керування, а також конкретні дії, спрямовані на реалізацію поставлених цілей відповідно до існуючих юридичних норм в військах. Таким чином, основним результатом внутрішнього аудиту повинні стати рекомендації з удосконалення роботи установи, а також відстеження виконання цих рекомендацій. Робота з проведення внутрішнього аудиту виступає гарантом якості обліку й контролю в організації. Норми внутрішнього аудиту будуть визначати такі поняття, як чесність, об'єктивність, компетентність і конфіденційність.

Отже, внутрішній аудит буде контролювати раціональне використання ресурсів, дотримання законності операцій, виявлення допущених зловживань чи порушень.

Головна мета внутрішнього аудиту - визначити, чи має відповідність організації суттєві недоліки. Таким чином робоча група по проведенню внутрішнього аудиту повинна тісно співпрацювати з юриконсультом та фінансовою частиною з питань дотримання законів, положень (стандартів) бухгалтерського обліку, Плану рахунків та Інструкції про його засосування, Інструкції з інвентаризації. Положення про ведення касових операцій тощо.

Проведення внутрішнього аудиту дасть можливість уникнути неточностей та помилок у первинних бухгалтерських документах, які можуть мати місце при оформленні операцій з рухом використаних ресурсів, коштів, дотриманню трудової дисципліни тощо, та у складанні звітності.

Отже, якісне та своєчасне проведення внутрішнього аудиту дасть можливість уникнути непорозумінь, які виникають в ході перевірок КРУ, а його основними функціями буде: контроль за правильністю оформлення операцій, оприбуткування, видачі й перерахування грошових коштів, контроль за дотриманням правил штатно-фінансової дисципліни. Це буде забезпечувати зникнення небажаного ризику фінансової діяльності військ, а також ризик помилок у організації бухгалтерського обліку.

ЛІТЕРАТУРА

1. Методичні рекомендації щодо проведення органами державної контрольно-ревізійної служби аудиту ефективності виконання бюджетної програми // Головне контрольно-ревізійне управління України (КРУ) Наказ № 444 від 15.12.2005.
2. Усач Б.Ф. Аудит. Навч. Посібник. - К.: Знання - Прес, 2002. - 133 с.

Григоренко Н. В., викладач НУЦЗУ.

ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНИХ ЗАХОДІВ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ

Розв'язання проблеми забезпечення пожежної безпеки підлягає у комплексному вирішенні проблемних питань у сфері пожежної безпеки, гарантованого захисту суспільства та навколишнього при-

родного середовища від пожеж і їх наслідків. Впровадження організаційних засад функціонування системи забезпечення пожежної безпеки, зміцнення правової, науково-технічної і ресурсної бази дасть змогу суттєво зменшити в державі кількість пожеж та надзвичайних ситуацій.

За сучасних умов розбудови соціально орієнтованої економіки стає можливим і необхідним принципово новий підхід до визначення ефективності технічних новин і нововведень в системі пожежної безпеки. Його суть полягає у визнанні безумовної пріоритетності критеріїв соціальної ефективності й екологічної безпеки об'єктів. Процедурний механізм порівнювання й вибору найкращого з можливих варіантів технічних новин (нововведень) може здійснюватися у певній послідовності.

По-перше, проводиться ранжирування цілей розробки, виробництва й використання об'єктів технічних новин: до вищого рангу відносять соціальні цілі та вимоги екологічної безпеки, до нижчого — максимізацію економічної ефективності.

По-друге, можливі варіанти технічних новин однакового функціонального призначення проходять перевірку на відповідність соціальним цілям і вимогам екологічної безпеки, зафіксованих в державних і міжнародних стандартах, а також у цільових нормативах соціального характеру. Якщо новини не відповідають таким цілям і вимогам, то вони мають бути відхилені незалежно від рівня їхньої економічної ефективності.

По-третє, на кінцевій стадії процесу порівняння й вибору треба розглядати тільки соціальне й екологічно допустимі (і в цьому розумінні — ефективні) варіанти технічних новин чи нововведень; найліпший з них визначається вже за економічним критерієм.

З огляду на особливості оцінки ефективності всю сукупність нових організаційних рішень на забезпечення пожежної безпеки можна умовно розподілити на дві групи: першу — організаційні нововведення, здійснення яких потребує певних (нерідко істотних) додаткових одночасних витрат (капітальних вкладень); другу — ті з них, що не потребують додаткових інвестицій.

Визначення й оцінка економічної ефективності організаційних нововведень, що належать до першої групи здійснюються так само, як і нових технічних рішень. Водночас слід ураховувати дуже важливу обставину — до складу поточних витрат треба включати додатково транспортні витрати, а також втрати на зберігання.

Ефективність безвартісних нових організаційних рішень (зокрема організація роботи добровільної пожежної дружини, пожежо-

технічної комісії (оплата праці, обов'язкове соціальне страхування); удосконалення окремих елементів системи забезпечення пожежної безпеки; створення нових ринкових структур) визначають здебільшого на підставі обчислення економії поточних витрат, зумовлених здійсненням таких нововведень. У кожному конкретному випадку необхідно точно окреслювати коло показників для оцінки ефективності тієї чи тієї групи безвартісних організаційних рішень.

ЛІТЕРАТУРА

1. ГОСТ 12.1.004-91 СБТ «Пожарная безопасность. Общие требования».
2. Жидельский В. Ц. Основы охраны труда [Текст] : підруч. / В. Ц. Жидельский. — 3-тє вид., перероб. і доп. — Львів : Укр. акад. друкарства, 2006. — 336 с.
3. Аболенцев Ю. И. "Экономика противопожарной защиты", 1985. 17.

*Нарченко М. О., канд. екон. наук, доцент, АВВ МВС України;
Дубініна О. В., слухачка магістратури, АВВ МВС України.*

РОЗРОБКА АЛТЕРНАТИВНИХ СТРАТЕГІЙ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ В УМОВАХ КРИЗИ

В економіках країн світу, включаючи Україну, основними ланками, що визначають рівень соціально-економічного розвитку держави, його соціальну та економічну безпеку, якість життя населення, є підприємства. Однак потрібно зазначити, що перехід економіки нашої країни до ринкових відносин вимагає від керівників підприємств і підприємців знання і виживання в практичній діяльності. Це має велике значення в системі перепідготовки і підвищення кваліфікації керівників і підприємців.

На сьогодні вченими і практиками вироблені підходи та моделі, що дозволяють обґрунтовано підходити до визначення стратегії підприємства. Встановлено, що головними факторами, від яких залежить визначення стратегії, є: цілі підприємства, стан ринку, положення підприємства, стан ринку, положення підприємства на ньому, стратегії конкурентів, технологія виробництва, потенціал підприємства, товар, що виготовляє підприємство та його особливості, конкурентні переваги, частка ринку привабливості ринку, стадії життєвого циклу продукту, витрати виробництва та збуту товару, вибагливість керівництва тощо.

який прогнозується у період m).

Висновки. Таким чином, неможливість побудови універсальної системи безпеки свідчить про необхідність територіально-диференційованого підходу при розробці інтегрованої підсистеми безпеки функціонування соціально-природно-технічної системи з територіально рознесеними параметрами. Для оцінки ефективності такої системи запропоновано принцип комплексної оцінки індивідуальної безпеки соціумів системи.

Аналізуючи динаміку зміни показника безпеки загалом в Україні, у відповідності до зміни її економічного стану, слід наголосити на стриманість рівня безпеки населення України, переважно, на існуючому рівні при умовах збільшення внутрішнього валового продукту, що обумовлено відсутністю стратегічного розвитку національної безпеки та створення відповідної системи безпеки. „Покращення” рівня безпеки в деяких регіонах відбувається лише за рахунок „зменшення” кількості населення у небезпечних зонах, що зможе опинитися під враженням небезпечних факторів НС.

Аналізуючи векторні діаграми напрямків покрової зміни безпеки України у координатах „надзвичайні ситуації – населення” (рис. 1) слід наголосити на існування сприятливих економічних умов розвитку безпеки України за період 2003 – 2007 р.р. на кроці (m-3), який обумовлений ростом кількості населення та зменшенням виникнення надзвичайних ситуацій.

Ніжн. до друку 28.04.10 Формат 60x84 1/16

Папір 80г/м² Друк ризограф Умови друку арк. 1,9
Тираж прим. Вид. № 96/10 Зам. № 465/10

Відділення редакційно-видавничої діяльності
Національного університету цивільного захисту України
61023 м. Харків, вул. Чернішівська, 94